

Tulevaisuusverstas

	Harjoitettavat osa-alueet
	Osaaminen
X	Itsemääräämisoikeus
X	Vaikuttavuus
	Merkityksen kokeminen
	Myönteinen minäkuva
X	Yhteisöllisyys

Harjoituksen tavoite

Tulevaisuusverstaat saavat toivon jälleensyntymään. Rohkeus ajatella ja keksiä itse vahvistuu siinä määrin, että taipumus passiivisuuteen ja sopeutumiseen, jota on meissä kaikissa, on voitettavissa. Useimmissa ideointi- ja ongelmanratkaisumalleissa lähdetään suoraan ideoimaan uutta. Tulevaisuusverstaissa on aina mukana sekä menneisyys että tulevaisuus. Suhde menneisyyteen on selvitettävä ennen kuin mennään tulevaisuuteen. Tämä tapahtuu siten, että tulevaisuusverstas aloitetaan aina ns. ongelmavaiheella. Siinä kartoitetaan kaikki ne ongelmat, joista halutaan päästä eroon.

Tulevaisuusverstaiden ominaislaatu työmenetelmänä on siinä tavassa, jolla ne yhdistävät vallitsevan todellisuuden arvostelun, tulevaisuutta koskevien ideoiden muotoilun ja näiden ideoiden ja todellisuuden yhdistämisen todelliseksi toimintahankkeiksi. Menetelmänä ne soveltuvat hyvin erityyppisiin tilanteisiin: asukastoiminnan, lasten ja nuorten toiminnan, viranomaisten ja asukkaiden yhteistyön kehittämiseen; hallintokuntien (esim. koulu, nuoriso, sosiaali- ja terveystoimi) oman työn kehittämishankkeisiin ja toiminnan kehittämiseen, yritysten kehittämistyöhön ym.

Harjoituksen suoritustapa ja osallistujien määrä

Suoritustapa tilassa, jossa on riittävästi tilaa pöydillä kirjoittamiseen. Seinillä on riittävästi tilaa tuotosten esille laittamiseen.

Osallistujien määrä 10-25

Toimintaohje

1. Valmistelu:

Motivoidaan osallistujat ja kerrotaan tulevaisuusverstaan kulku. Sovitaan aikatauluista. Mikäli osallistujat eivät tunne toisiaan voidaan alkuun tehdä ryhmäytymisharjoitus esim. parin esittely.

2. Ongelmavaihe:

Tulevaisuusverstaan ongelma täsmennetään ja kirjataan suurin kirjaimin (esim. Koulussa on tylsät ja ankeat tilat tai Kaupungissa ei ole tarpeeksi harrastusmahdollisuuksia). Kannustetaan osallistujia ongelmien etsimiseen, kirjaamiseen ja tunnistamiseen. Periaatteena on: "Mitä meillä ei ole, mikä on tylsää, ahdistaa, ottaa päähän...?" Tässä vaiheessa ei kritisoida, ei keskustella! Osallistujat kirjaavat ongelmat tusseilla fläppipaperille tai erillisille papereille/tarroille. Kaikki esille tulleet ongelmat laitetaan seinälle esille. Lopuksi vetäjä lukee ongelmat ääneen. Osallistujat suorittavat äänestyksen: 3 ääntä / osallistuja. Äänestys suoritetaan siten, että osallistujat käyvät merkitsemässä rastin äänestämänsä ongelman kohdalle. Kaikki kolme ääntä voi antaa yhdelle ongelmalle tai jakaa äänet kahden tai kolmen eri ongelman kesken. Vetäjä listaa 4–5 keskeisintä ongelmaa erilliselle paperille äänestystuloksen mukaan.

3. Ideointivaihe:

Käännetään ongelmakooste myönteisiksi asioiksi (esim. kamalat seinät → maalataan seinät kauniimmilla maaleilla). Osallistujat miettivät vastauksia ongelmiin ja/tai unelmoivat: "Jos saisin päättää..." Tässä vaiheessa ei kritisoida, ei keskustella! Osallistujat kirjaavat ideat tusseilla fläppipaperille tai erillisille papereille/tarroille. Kaikki esille tulleet ideat laitetaan seinälle esille. Vetäjä lukee ideat ääneen. Osallistujat suorittavat äänestyksen samaan tapaan kuin ongelmavaiheessa: 3 ääntä / osallistuja. Vetäjä listaa ideakooste: 4–5 ideaa.

4. Todentamisivaihe:

Osallistujat menevät ryhmiin, joissa kussakin työtetään yhtä ideaa eteenpäin. Nyt käynnistyy keskustelu! Arvioidaan, kritisoidaan ja ollaan eri mieltä. Jokainen osallistuja saa valita, mitä ideaa haluaa olla työstemässä. Ryhmissä osallistujat realisoivat, arvioivat ja kritisoivat ideoita: ovatko ideat toteuttamiskelpoisia, miten, kuka ja ketkä toteuttavat ja kuka vie prosessia eteenpäin? Keskustelun myötä tehdään toimintasuunnitelma. Osallistujat siirtyvät pienryhmästä takaisin isoon ryhmään, jossa keskustellaan ja arvioidaan yhdessä ryhmien tuloksia eli toimintasuunnitelmaa. Työstetyt ideat laitetaan tärkeysjärjestykseen ja sovitaan toteutuksesta.

5. Jatkotyöskentelystä sopiminen ja Tulevaisuusverstaasta tiedottaminen:

Kuka? Mitä? Missä? Milloin?

Harjoituksen vaiheet ja ajoitus

Ohjeiden antaminen	15 minuuttia
Harjoituksen toteutus	90 minuuttia
Keskustelu ja arviointi	15 minuuttia

Yhteensä	120 minuuttia
----------	---------------

Tarvikkeet

Fläppipapereita (tai muuta suurikokoista paperia), erivärisiä tusseja kaikille osallistujille sekä mahdolliset tarrat/muistilappuja. Sinitarraa ja teippiä papereiden kiinnittämiseen. Halutessanne kahvi/tee tai virvoketarjoilu.

Harjoituksen tulos ja kokemuksen hyödyntäminen

Tulevaisuusverstaas on ongelmanratkaisumenetelmä, jossa koko yhteisön voimin demokraattisesti työskennellen pohditaan yhteisesti sovittuun asiaan liittyviä ongelmia ja ideoita, joita sitten yhdessä toteutetaan.

Onnistuneen Tulevaisuusverstaan tuntee siitä, että se tarjoaa osallistujilleen iloa, vahvistaa heidän itseluottamustaan ja saa jokaisen mukanaolijan tuntemaan, että heidän ajatuksensa ovat arvokkaita ja että heidän elämänsä on mielekästä.

Lähteet:

Jungk, R. & Mullert, N. R. 1987. Tulevaisuusverstaas: käsikirja demokratian elvyttämisen mahdollisuuksista. Suom. K. Vaara. Keskinäisen sivistyksen seura.

Tulevaisuusverstaas. Opetushallitus. Hakupäivä

19.10.2009. <http://www.edu.fi/pageLast.asp?path=498,24009,24538,24539,28726,41019,41234,41253>

Ohjeita Tulevaisuusverstaoiden pitämiseen. Hesari Nuorten Ääni –kampanja. Hakupäivä 19.10.2009.

<http://209.85.129.132/search?q=cache:jPbkUbnu7Woj:www.hel.fi/wps/wcm/connect/37b130004a175166b3a7fb3d8d1d4668/Tulevaisuusverstaasohje.doc%3FMOD%3DAJPERES+tulevaisuusverstaas&cd=3&hl=fi&ct=clnk&gl=fi>

Harjoituksen tekijä: Kirsi Mäntykivi, Ammattiopisto Luovi